

Muzaffer Malkoç

PORTFOLYO

Sanatçı Beyanı

GÖRÜNÜRLÜK ÜZERİNE

Temsil meselesi yani kimin görünür kılındığı kimin dışarıda bırakıldığı ve bu seçimin arkasındaki güç ilişkileri, her zaman işlerimin merkezinde yer aldı.

Görme edimi masum değildir. Bakış her zaman bir konumdan gelir, o konumu taşır, yeniden üretir. Bu farkındalık çalışmalarımda farklı biçimlerde kendini gösterir.

Oryantalizm bir bakışın içinde nasıl işler, ve o bakışı taşıyan kişi farkında olmadan nasıl suç ortağı olur? Yabancılaşma hangi noktada sanatın değil hayatın kendisi haline gelir? Erich Fromm'un nekrofil kavramı, ölüme ve kontrole yönelik kültürel yönelim, bugünün sanat dünyasında hangi biçimleri alır? Kimlik sabit bir varlık mıdır, yoksa her bakışla yeniden şekillenen akışkan bir olgu mu? Bu sorular resimlerimde, enstalasyonlarımda, fotoğraflarımda ve dijital işlerimde farklı medyumlar aracılığıyla dolaşıyor.

Son çalışmalarımın PersonA, izleyicinin yüzünü önceki portreyle yapay zeka aracılığıyla birleştirerek her bakışta yeni bir insan yüzü üreten interaktif bir dijital portre, bu soruları kendi bedeninde yaşayan bir nesneye dönüştürüyor. Devam eden serim Biyometrik bu soruyu farklı bir yönden ele alıyor: her dönemin ürettiği kabul edilebilir görünürlük biçimlerinin, bireyin kendi gerçekliğini yavaş yavaş nasıl örttüğünü araştırıyor.

Sanat anlatıların örttüğünü açmak, dilin bittiği yerde konuşmaya başlamak için vardır. Buradan başlıyorum.

Buradan başlıyorum.

Person A

İnteraktif dijital portre. Yapay zeka ve sinir ağları. 2025.
5. İstanbul Dijital Sanatlar Festivali, AKM, İstanbul

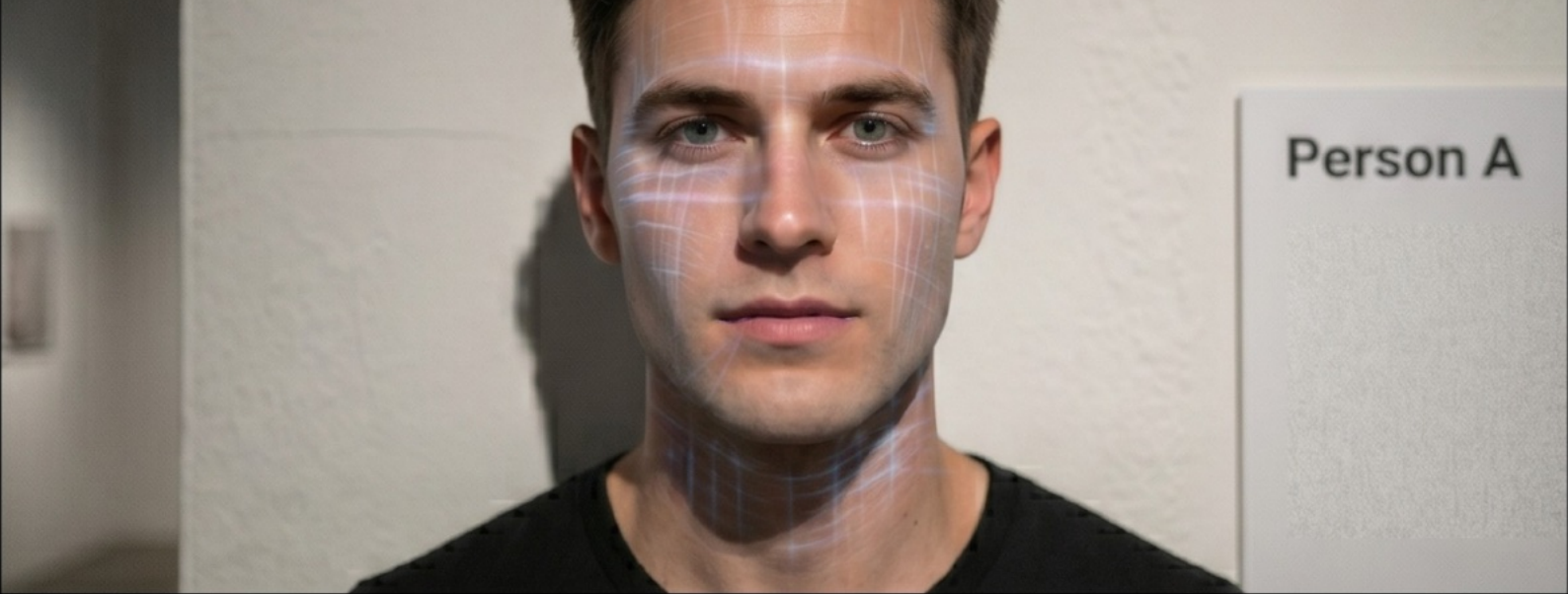
İnsanlığın tarihi büyük ölçüde kendimizi tanımlamaya yönelik girişimlerimizin tarihidir. Her çağda, her toplumda insan kendine bir yüz aradı, bir imge şekillendirdi, bir kimlik inşa etti.

Person A bu arayışın çağdaş bir yansımasıdır: bireyi kolektife eriten, hiçbir zaman sabit kalmayan, her izleyiciyle yeniden doğan, insan yüzlerinin toplamından tek bir yüze ulaşmaya çalışan bir portre.

Eser kendisine bakan her yeni izleyicinin yüzünü yakalar, önceki portreyle birleştirir ve yeni bir insan yüzü üretir. Her portre bir melezdır; iki kimliğin tam ortasında bulunduğu yer. Esere katılan insan sayısı arttıkça melezlik çoğalır ve çeşitlenir, ama her zaman tek bir insan görünür. Kolektif bir yaratım olduğu için tek bir beden, kimlik ya da aidiyet dayatmaz. Cinsiyet, yaş, ırk ya da kökenin ötesinde, insan varoluşunun en temel biçimine doğru ilerler.

Persona kelimesi hem sahnedeki karakteri hem toplumsal kimliği, hem de Latince kökünde maskeyi ifade eder. **Person A** maskenin düşmesini değil evrilmesini izliyor. Kimlikler yok olmaz, çoğalır. Maskeler düşmez, dönüşür. Yapay zeka burada kimliği anlamaya değil, onu yeniden ve yeniden yaratmaya çalışır ve bunu yaparken portreye her bakıldığında dönüşen asla sabitlenmeyen, evrimi bitmeyecek olan bir esere dönüştürür.

Paralel Eylemler

Enstalasyon, Pleksi üzerine baskı, 2021.

*Böyle Daha Güzelsin, Darphan-i Amire, Topkapı Sarayı
İstanbul*

Parelel Eylemler yedi pleksiglas panelden oluşuyor. Bir panelde dışarı bakan bir kadın figürü yer alıyor; diğerlerinde ise erkek ve kadın ellere ait imgeler bulunuyor. Bu ellerin niyeti (saldırgan, koruyucu, kayıtsız ya da hayranlık dolu) izleyiciye bırakılıyor. Yedinci panel ise hipotetik: izleyicinin kendisi.

Enstalasyon, farklı açılardan okunmak üzere tasarlandı. Kadının bulunduğu taraftan bakıldığında kadın özgür ve dokunulmamış halde duruyor izleyiciyle yüzyüze geliyor. 180 derece karşıdan ise tamamen ellerin altında kayboluyor. Diğer açılarının hepsinde izleyicinin bulunduğu yere göre ellerle kadın arasındaki ilişki dinamik şekilde yeniden kuruluyor. Tam kenarlarda ise paneller arasındaki boşluklar belirginleşiyor; hiç bir insanın diğerine gerçekten dokunamayacağı, iletişimsizliğin derinliğine ilişkin negatif alanlar oluşuyor.

Pek çok çatışma boşluğu “yokluk” olarak okumaktan doğar. Oysa anlam, boşluk olmadan var olamaz. Tıpkı matematiğin sıfır olmadan eksik kalacağı gibi.

Bu enstalasyon kadınların kamusal alandaki varlığını, buna getirilen kısıtlamalar ve sonuçlarıyla ilgili “Böyle Daha Güzelsin” sergisi için hazırlandı.

Sarı-Siyah

Devam eden seri. Çeşitli yüzeyler üzerine füzlen ve bitkisel sarı pigment. 30x50 cm – 300x300 cm.

Bir sanatçı olarak üretim pratiğimin merkezinde, kimliğimin ayrılmaz bir parçası haline gelen "sarı-siyah" çalışmalarım yer alır. Kara kalemın derinliği ile annemden miras kalan kadim bir yöntemle elde ettiğim şeffaf sarı pigmentin birleşimi, bu serinin karakteristik dokusunu oluşturur. Dijital mecradan geleneksel tuvale kadar hangi araçla çalışırsam çalışayım, sanatsal yolculuğumun mihenk taşı olan bu üsluba dönmek benim için bir içgüdüdür.

Bu görsel dilin kökleri, kişisel ve kolektif belleğin katmanlarına uzanır: Çocukken hayranlıkla izlediğim kardeşlerimin muhteşem siyah-beyaz çizimleri, zihnime kazınan çizgi roman kareleri, annemin mutfağındaki bitki boyalarının kokusu ve eski gravürlerin disiplini bu seçkinin ruhunu besleyen kaynaklardır. Ancak bu yolculuktaki en güçlü kırılma noktası, ilkokul yıllarımda bir sahafta karşılaştığım **Muhammed Siyah Kalem**'in dünyasıdır. Onun figürlerindeki o tekinsiz ama tanıdık ifade biçimiyle kurduğum bağ, bugün kendi genetik mirasımın peşine düşmemi sağlayan en büyük motivasyondur.

Şamanizm'den İslam'a, Animizm'den Budizm'e uzanan geniş bir coğrafyanın seslerini, biçimlerini ve arketiplerini "sarı-siyah" üzerinden yeniden yorumluyorum. Benim için bu üretim süreci sadece bir resimleme faaliyeti değil; eski benliğin her çizgiyle ölüp yeniden doğduğu sembolik bir döngüdür. Sarının bu döngüdeki dönüştürücü ve kutsal gücü, çalışmalarımın ontolojik zeminini oluşturur.

Tuval üzerine karışık teknik, 120x120 cm, A-dem, Devam ediyor, 2026'da sergilenecek.

Biyometrik

2026

Her dönem, kabul gören bir görünürlük biçimi üretir. Bu biçim dayatılmaz ama içselleştirilir. Saçını boyayan, kilolu bedenini saklayan, sesini kısıyan; bunu özgürce seçtiğini düşünür. Oysa o seçim, zamanın neyi görünür kılmak istediğini öğrenmiş “bir özne” tarafından yapılmaktadır.

Biyometrik bu örtme mekanizmasını araştıran devam eden bir seri. Her çalışmada tuval üzerine yerleştirilen bant, zamanın örttüğü şeyi gösterir. Kapatılan yer rastgele değil; her figürde, o figürün gerçekliğiyle kabul gören görüntüsü arasındaki gerilim noktasına denk düşer.

Seri, küresel ölçekte işleyen bir görünürlük mühendisliğine verilen tepkidir: bireyin kendi gerçekliğinin, zamanın beklentileri tarafından yavaş yavaş örtüldüğü bir süreci görünür kılma çabasıdır.

Tuval üzerine karışık teknik, 120x120 cm, Pe-mbe, Devam ediyor, 2026'da sergilenecek.

GANNA

Gana'ya 2005 yılında bir oryantalist olarak ayak bastım; o an bunun farkında değildim.

İlk karelerim, henüz oraya varmadan zihnimde şekillenmiş olan sahnelerden, "fotoğraflanmaya değer" bulduğum o yerleşik görsel gramerden ibaretti. Gerçeğı değil, orada olduğunu varsaydığım kurguyu kaydediyordum. Bir noktada bu yanılsamayı fark ettim.

Bu seri, o kırılma anından sonrasına; yani Gana'nın, üzerimdeki o ağır çerçeveden sıyrılmış, yalın haline aittir. Bu fotoğrafları portfolyoma dahil etme sebebim, sonradan şekillenen tüm üretimlerimin temelini oluşturmalarıdır. Oryantalist bakış açısı sadece politik bir mesele değil, her şeyden önce bir algı sorunudur; izlerini kendi işlerinizde görene dek onu taşıdığınızı fark etmezsiniz.

Ben o izleri Gana'da gördüm.

My Orientalism Is Better Than Yours

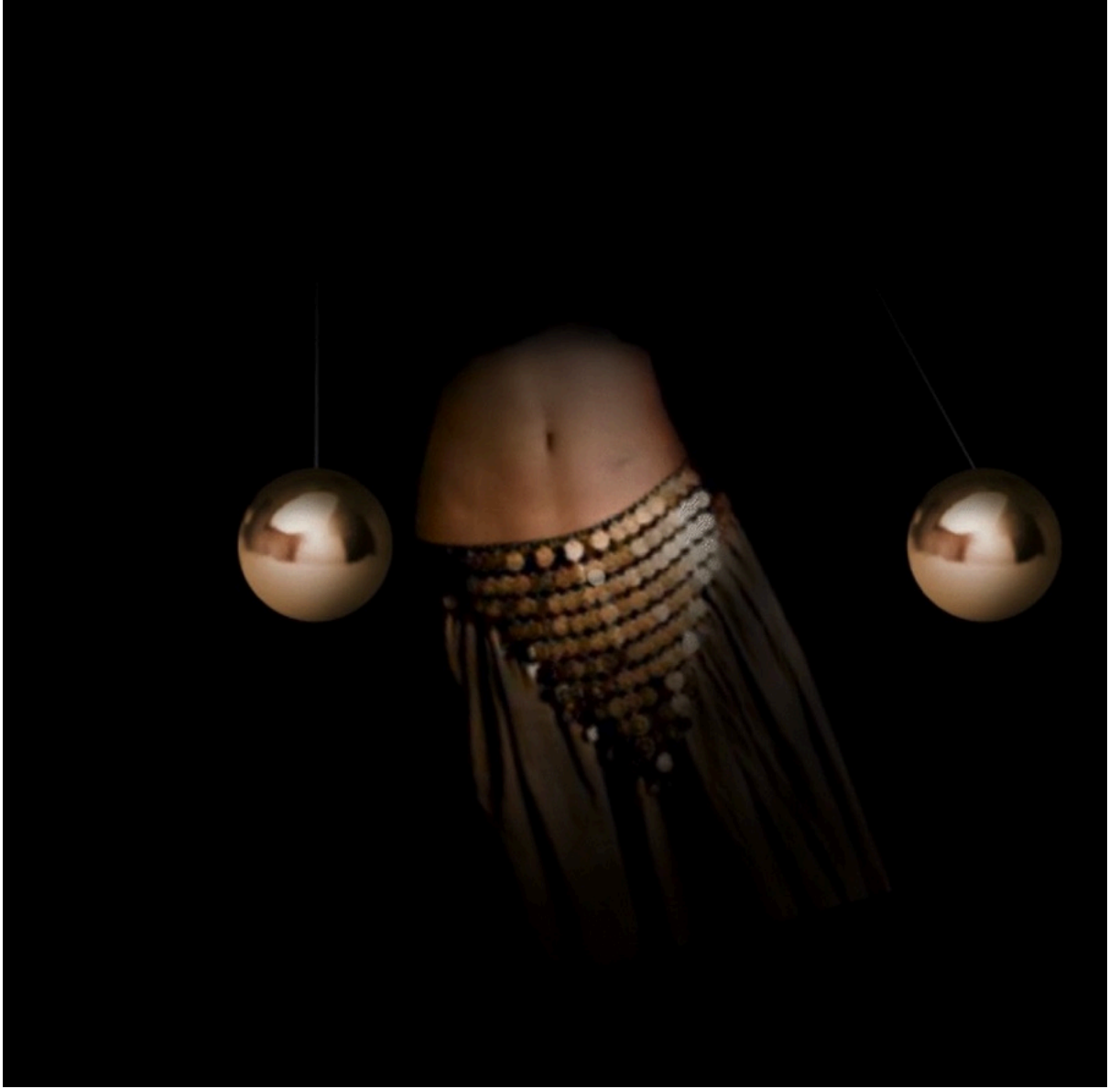
Bu seri, içeriden yükselen bir **ters-oryantalizm** denemesidir. *Belly Dance*, *Dance of Macron*, *Dance of Biden* ve *Dance of the Artist as Janissary* gibi işler, oryantalist bakışı sadece tersyüz etmez; onu işgal eder, icra eder ve önyargılarıyla gelenlere bir ayna tutar.

Koleksiyon, *My Incidental Reincarnations* (2016) serisinin dijital alandaki doğrudan bir devamıdır. Tarih tartışmalı bir bölgeyse, dijital kayıtlar bu savaşın en yeni cephesidir.

Animasyonların çalışır halleri www.muzaftermalkoc.com adresinden izlenebilir.

Dijital Animasyon, Dance of Biden (Biden'in Dansı), 2021

Dijital Animasyon, Belly Dance (Göbek Dansı), 2021

Sergilerden

2025 PersonA, 5. İstanbul Dijital Sanatlar Festivali, AKM, İstanbul

2022 61 Artists 61 Works , Beşiktaş Modern, İstanbul

2020 Böyle Daha Güzelsin, Darphane-i Amire, Topkapı Sarayı, İstanbul

2019 Artists Passing Through Trabzon II, Beşiktaş Modern, İstanbul

2018 Renkler, TIAB Gallery, İstanbul

2017 İstanbul Gençlik Festivali, Avrasya Kültür Merkezi, İstanbul

2005 Makro Fotoğraf, Fototrek Sergi Salonu, İstanbul

1996 Genç Yetenekler, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Galerisi, İstanbul

Eğitim & Akademik

Türk-İslam Sanat Tarihi,
Yüksek Lisans — Marmara Üniversitesi

Öğretim Görevlisi
İstanbul Medipol Üniversitesi

İletişim

muzaffer.malkoc.com
muzaffer@jayaka.com

+90 533 416 2689